

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

dixit: Tāta Prædicatoris debet esse in Deo fiducia, vt præsentis vitæ lum-
 pitibus, quamuis non prouideat, tamen sibi hos non deesse certissime sci-
 at: ne dum mens eius occupatur ad temporalia, minus alijs prouideat.
 terna. Sed vt hæc fiducia vera sit: re ipsa ostendenda est, abijciendo quic-
 cunque excessum & imperfectionem, quæ per ea, quæ Christus Domi-
 nus prohibuit significatur. *Prin: im non possidere aurum neque argentum in sa-
 na mulsum*, teste S. Gregor. significat: non esse absconderi: dam sapientiam
 neque gratiam sermonis, sed liberaliter communicandam: non enim ei
 acceperunt pro se, sed pro alijs; & *g: sapientia abscondita, & thesaurus iniquus,
 qua utilitas in viris?* Non ferre secum calceamenta, quæ ex animalib. ma-
 tuis conficiuntur, est, non se cooperire a fectibus rerū improbatum; nec
 opera mortua facere. Permittuntur tamen accipere *sandalia*, quæ non te-
 gunt pedem ex parte superiori, quamuis pedis plantam tueantur. Quod
 (teste S. Augustino) significat: ipsum Euangelium non esse occultandum,
 sed manifestandum omnibus; nec tamen debet terræ adhærescere, vt pro-
 pter terrena commoda promulgetur. Non habere duas tunicas, dicitur
 significare: eos non debere cum duplicitate sed cum simplicitate prædi-
 care, & homines alloqui. Neque *virgam* debet habere, quæ significat de-
 fensionem: nam (vt ait S. Ambrosius) progredi debent cum spiritu man-
 suetudinis & clementiæ, & absque vilo indicio iræ, furoris aut vindictæ.
 Item sicut Apostoli tunc non erant pastores; nec Prædicatores, propterea
 quod tales sunt, sunt etiam Prælati: ideo non habent *virgam potestatis*, ad
 peccantes castigandos. Hæc enim potestas ad solos superiores pertinet.
 Quamuis S. Marcus dicat permisisse Dominum, vt h *virgam in via* tollerent,
 quæ est potestas correctionis vitiorum; & ius exigendi necessariam pro
 seipis sustentationem. Studere tamen debent (ait S. Hieronymus) ne *vir-
 ga* conuertatur in serpentem; neq; innitantur baculo arundineo; collo-
 cantes suum solatium in carnis delictis.

§. II.

PRÆSCRIPTA forma & ratione perfectionis, instruit Saluator
 noster Apostolos ac discipulos suos, de modo se habendi, cum Ci-
 uitates, aut castella ingrederentur. Et primum ait: *a: interrogate qui
 in ea dignus sit: & ibi manete donec exeatis*. Non dixit: interrogate, quis in ea
 sit diues, aut nobilis, aut quis bonam domum & commodam habens
 habitationem: sed *qui dignus sit*, hoc est, bonus & pius. Et vult (vt S. Hier-
 onymus ait) alios interrogari de bonitate ac virtute hospitis: ne Prædi-
 catorum dignitas suscipientis infamia deturpetur; & ne accipiat occu-
 sio (vt ait S. Ambrosius) hospitium mutandi, & contristandi hospi-
 tem, praua illa retributione illum deserendi; & indicium detur leuitatis
 ipsius Prædicatoris. Ac propterea Sanctus Lucas dicit Christum eis di-

H. mil. 17.
in Euangel.

g Eccles. 4.
17.

lib. 2. do Cō
ensis.
Euang c 30

In Luca 10.

h Marci 6.8
Ita D. Au-
gust. supra
In Matth.
10. Tom. 9.

I

a Matth.
10. 11.
Supra.

lib. in Lu-
cam
S. Chry-
sostomus.
Homil. 33.

xiii.

xiste: *nolite transire de domo in domum: vt sic conferuetis amicitiam, grauitatem, & fidelitatem vestram erga hospitem, qui vos excepit. Perpendit etiam S. Hilarius verbum illud: qui dignus sit, qui scilicet vos in domo sua excipiant, vt ex hoc intelligatur: eum censendum esse dignum, qui magis se nouerit accipere gratiam, quam dare: dat enim aliquod temporale bonum: accipit autem magna bona spiritualia. Et ipsemet Deus remunerabit centuplo opus illud: nam c qui recipit vos, inquit Christus, me recepit.*

ETIAM latet mysterium in verbo *dignus*, quo monentur ipsi Prædicatores de cautela, qua accedere debeant ad hospitium: ne scilicet ad domos in quibus tantum sint fæminæ, sed aliquis etiam vir grauis, cuius presentia omnem auferat suspicionem. Cui cautelæ adiungitur præclarum aliud documentum, cum dixit: *d in eadem autem domo manete*: quasi dixerit cum bini mittamini ne hospitium diuidatis; sed vterque in eadem domo hospitemini vt noctu diuque alter alterius sit custos, & mutuo vos iuuetis ad puritatem seruandam; & procul sitis ab occasione dandæ malæ alicuius suspensionis; & vt seruetis mutuum vestram coniunctionem & amorem cum maiori edificatione proximorum, qui vident vos tantâ charitate coniunctos.

ELECTIONE hospitij facta, ait Saluator: intrantes domum salutate eam dicentes: *e pax huic domui. Et si quidem fuerit domus illa digna, veniet pax vestra super eam.* quâ sententiâ (vt ait S. Chrysostomus) præbuit illis aliqua magni momenti documenta. *Primum*, ne, quod Prædicatores & Magistri sint, existiment expectandum sibi esse, vt prius ab alijs saluentur; sed potius cum humilitate ipsimet prius alios saluent, & ordinarijs honoribus ciuilitate præueniant. Cum autem dicit: vt domum saluent, significat quod omnes, qui in ea sunt, saluari debeant, magni & parui: vt omnium voluntates ad se alliciant. *Secundum* documentum est: vt intelligant salutationem suam non esse in solis verbis aut humanis cæremonijs; sed esse benedictionem cælestem, & quantum in se est potentem, ad efficiendum, quod dicit, in volentibus eam excipere. Ad quod exprimentum dixit: si domus digna est, pax vestra veniet super eam. Et quod ait *vestra*, significat: non esse sermonem de inani & mundana pace; sed de diuina & Apostolica: quæ est reconciliatio cum Deo, remissio peccatorum cum communicatione gratiæ Dei, quæ fructus est Euangelicæ prædicationis. Ex quo S. Hieronymus deducit: hanc salutationem fuisse quoddam experimentum, aut testimonium dignitatis, aut indignitatis domus, quâ illi intrarent. Si enim pacem accipiebant, qui in domo erant, bonum erat indicium, quod illa digna esset: si autem imprecata pacem reijciebat, etiam signum erat indignitatis illius domus. Et S. Chrysostomus addit: eam salutationem fuisse solutionem ac retributionem pro hospitali

b Luc. 10. 8
in Matthei
10.

c Matthei
10. 40

d Luc. 15. 7.

2
c Matthei, 10
11.
Luc. 10. 6.
Homil. 33.
in
Mattheum

A, uel S.
Thomam
in Catena
in Matthei 10
in Catena
in Luc. 6. 10

tate. Nam pax quam offerebant, pluris æstimanda erat, quam omnia que hospites illis dabant. Ne dicat hospes: ego expono meam rem familiare excipiendo Prædicatorem hospitio: nam in ipso ingressu offerit illi cibum donum pacis, cui nihil est æquale: vt sciat te maiora, quam des, accipere: *bonorum enim omnium mater pax, sine cetera sunt inania.*

4

S E D statim adiunxit Saluator: *si domus non fuerit digna: pax vestra reuertetur ad vos.* vbi etiam duo alia continentur documenta. Primum, quod non omnes pacem illam recipient, neque prædicationem eorum. Et quamvis intrent domum aliquam, quam dignam existimant: fieri potest, vt talis non sit; aut aliquos in ea esse dignos, & alios non. Et quamuis pax requiescet super dignum, qui vocatur *filius pacis*, hoc est qui facile se deicit, docilis est, salutis suæ cupidus, & audiendæ veritatis, de qua in formetur: non tamen requiescet super indignum, filium scilicet dissensionis, contentiosum, ac turbulentum & resistentem prædicationi. Ne autem ipsi Prædicatores tristentur, videntes pacem suam non acceptari: Secundo addit documentum, quod scilicet ipsi nihil propterea amittent de suo merito præmio, & corona: hoc enim significat, teste Sancto Augustino, quod dicitur: *pax vestra reuertetur ad vos.* nam quod illam hospitibus obtulerint, cederet in propriam ipsorum vtilitatem,

Serm. 12. de
Sanctis &
5 Greg. Ho-
mil. 17 in
Euang.

5

f Luc. 10. 8.

Q U I N T U M documentum est: *manducate qua apponuntur vobis*, in domo scilicet, in qua excipiemini: nõ attendentes an sit modicum, cassum aut inconditum; sed contenti sint eo quod apponetur, nec meliores petant cibos, aut suo palato magis gratos: sic enim ostendit, se non venire ad prædicandum propter aliquam suam commoditatem, aut delicias: ideoque corporalem cibum se parui facere: quare autem rem maiorem momenti, scilicet animarum: de qua dixit ipse Saluator: *gloriam suam esse, vt faceret voluntatem eius qui misit ipsum*, ad conuertendos scilicet peccatores. Ac propterea nihili fecit cibum, ab Apostolis sibi oblatum, dixit Etiam Christus: *manducate qua apponuntur vobis*, vt bonum daret exemplum temperantiæ, ac modestiæ; essent que minus onerosi & grati ipsi hospites: nam hoc ipsum adiuturum, vt illi ipsos libentius domum retinerent. Et quamuis constet, vbi est cibus, etiam esse debere potum: huius tamen Christus non fecit specialem mentionem: vt ex hoc intelligerent, quam cautè ipsis esset circa hoc agendum; & contentos esse debere aqua, si non offerretur vinum; aut quocunque oblatum vino; & quidem moderatè, ac parce bibendum,

g Ioan. 4. 34

6

S E D quoniam Saluator noster non solum volebat prædicari suam doctrinam in ædibus priuatis: monet vt etiam publice eam tradant in ciuitatibus. in qua tamen re non præscribit ordinem seruandum: sed aliter quando insinuat, vt ingredientibus, publice prædicare incipiant toti ciui-

tatis &

trati; & postea hospitium quærant aliquando tamen contrâ primum ho-
spitium quærant, & à particularibus ciuibus incipiant: & postea in publi-
cum prodeant, omnibusque prædicent duo præcipuè capita. Primum h
appropinquauit in vos regnum Dei, hoc est Messia regnum ante promissum,
eius doctrina, & Euangelium, & ingressus in regnum cælorum, qui per
euna aperietur. Secundum erat, vt i Penitentiam agerent, & vitam suam re-
formarent, meliores mores induerunt: vt cœlesti regno digni redderen-
tur. sub his enim duabus rebus continentur omnia media necessaria, ad
côsequendam æternam vitam: quæ est vltimus finis omnium hominum.

Et quoniã aliquæ ciuitates non erant suscepturæ prædicationem, iu-
bet, vt exeuntes ex domo vel ciuitate excuterent puluerem de pedibus suis in re-
sistimonium illis. & dicerent: m ei tam puluerem, qui adhaesit nobis in Ciuitate vestra
extergimus in vos: tamen hoc scitote: quia appropinquauit in vos regnum Dei: in
signum (vt aiunt SS. Hieronymus & Chrysostomus) laboris, quem in
prædicatione Euangelij subierunt. vt ex hoc intelligatur, incredulitatem
non prouenire ex causa Prædicatorum, qui suum officium obierunt; sed
ex culpa ciuium, qui illis resisterunt. Excutiunt autem puluerem, in si-
gnũ, quod eorũ labor fuerit apud ipsos inanis & inutilis; tam etiam in si-
gnum (vt ait S. Hilarius) quod omnis pena & culpa esset rebellibus ob suã
repugnantia, tribuenda. Item extergebant puluerem, qui ipsis adhaeserat
ex tali ciuitate, in testimonium, quod sua prædicatione non quæserint
aliquid temporale ab illa; nec proprias commoditates, neq; aliquid ali-
ud, ne quidem eius puluerem. Denique, vt intelligerent, quam essent de-
testabiles, qui illos audire nolebant: siquidem nihil secum accipiebãt: eò
quod tanquã maledictum & anathema illud reputabant. Ne tamẽ Ciuitas
illa excusationẽ aliquã prætenderet, iussit Christus: vt quando exirent ex
ea, ei iterum dicerent: etiamsi à vobis recedamus, non possumus tamen
vos non monere: quia appropinquauit regnum Dei. Imò se se vobis offert. &
ad vestras domos accedat. quam obrem attendite quid agatis, cum illud
repellitis. venit enim super vos ira Dei; tradetq; regno Demoniorum.
Hoc enim significat, quod adiecit Saluator, cum dixit suis discipulis: A-
men dico vobis, tale abilius erit reus Sodomorum & Gornorreorum in die iudicij,
quam ille ciuitati: Nam (vt S. Hierony. ait) maior fuit Ciuitatis in cruduli-
tas & impenitentia, cum vestram prædicationẽ audientes; & miracula vi-
dentes, quibus eam confirmabatis; & cum eis peccatorum remissionem
offerbatis; ac docebatis facilitatem, qua his bonis vti poterant, ac po-
titi: omnia tamẽ contempserunt ac conculcarunt. Sodoma quidem & Go-
morra fuerũt ciuitates abominandæ: nõ tamen habuerunt talẽ prædicati-
onẽ, nec talis beneuolentia est illis exhibita: & hoc nomine minor fuit ex-
tũ rebellio. Et o si in Sodomũ (ait Christus) facte fuisset virtutes quæ factæ sunt

h Luc. 10. 9.
Matth. 10. 7

i Marc. 6. 12

k Matth.
10. 4.
l Matth. 16
11.
m Luc. 10. 11
Homil. 33. in
Matthæum
Victor An-
tiochenus in
c. 6. Marci
Cano. 10. in
Matth.
SS Hieron.
& Chrysof

n Matth. 10
15. Luc. 10. 12

o Mat. c.
11. 3.

in Iudæa: fortè mansissent vsque in hanc diem: quia non restitissent; sed penitentiam egissent.

8

p Matth.
10.14.

q Actuum
13.51.6.

9

r Luc. 9.10.
c. 5. c. 10. 17
t Marc. 6. 30

u Iob. 38. 35
lib 30. Mor.
c. 2.

x Lc. 10,
37.18

Serm de Te-
tat & Iesu
nio
lib. 23. mor-
c. 4. Ho-
mil 19 in
Ezechi. l. S.
Chrysof.
Homil 33.
in Matth.

DENIQUE iussit Christus, Discipulos *perire foras de tali domo vel ciuitate*: quia non vult tempus teri, vbi fructus non est, nec spes apparet, aut via illum colligendi; sed vt migrant ad aliam Ciuitatem, aut locum, in quo possint cum fructu prædicare: quemadmodum fecerunt SS. Apostoli Paulus & Barnabas, cum eis restiterunt Iudæi habitatores q. *Antiochia Pisida: qui excusso puluere pedum in eos, iuerunt Iconium*, dicentes repellentibus ipsos: *vobis oportebat primum loqui verbum Dei: sed quoniam repelitis illud, & indignos vos iudicatis aeterna vita, ecce conuertimur ad Gentes*, quæ illud recipient.

FINITA Missione (quam licet credere fuisse ad limitatum tempus ab ipso Christo præscriptum) *reuerunt duodecim Apostoli, & septuaginta duo Discipuli ad suum Magistrum, reddentes rationem eorum quæ euenissent; & t renunciantes omnia quæ egerant, & docuerant*. vt ipse iudicaretur eius monita seruassent in rebus agendis, & in ipsa doctrina: & approbaret rectè facta; corrigeret verò ea in quibus esset erratum: & ita ipsos sensim instrueret in Ministerio obeundo: vt quando ad illud aliàs redirent, magis essent periti: & ita ostendebant promptitudinem ad idem Ministerium obeundum, quancuncque sibi committeretur, iuxta illud quod dixit Deus Sancto Iob: *u nunquid mittes fulgura, & ibunt; & renitentia dicent tibi: adsumus?* Fulgura, ait S. Gregorius, esse Prædicatores Euāgelicos, ob doctrinæ splendorem, & igne charitatis: quos mittit Deus, vt illustrent, & accendant homines: & ipsi cum summâ velocitate & hilaritate exequantur sibi commissa. Opere autem expedito, redeunt ad ipsam mittentem, & gestorum rationem reddunt: tribuentes ei gloriam de omnibus, agnoscentes, se non ea præstitisse viribus proprijs, sed Domini, à quo missi fuerunt. Et ita septuaginta duo Discipuli redeuntes dixerunt: *x Domine, etiam Dæmonia subijciuntur nobis in nomine tuo*, non autem in nostro: quia virtus, tua est, nō nostra. Quia tamen hi Discipuli tanquam imperfecti aliquid fortè senserunt inanis gloriæ, ex eo quod Dæmones ipsis subijcerentur, etiam in nomine sui Magistri: voluit eos reprimere, ac dirigere: ac propterea dixit eis illa verba: *videbam Sathanā sicut fulgur de cælo cadentem*. Quorum sensus (vt explicant SS. Cyprianus & Gregorius) etiam est: caute à superbia; nam propter eam vidi Sathanam de cælo cadentem tanquam fulgur. Attendite ergo, etiam si sitis fulgura in prædicatione: ne euanescat, aut superbiatis: ne cadatis in terram in modū fulguris, quod descendit in profundum. Quamuis valde credit ille videatur, Discipulos gaudium illud habuisse absq; aliqua culpa, gaudentes de potestate à Deo sibi collata; & beneficio absq; proprijs meritis accepto.

ac de

ac de gloria, quæ suo magistro inde proueniebat; ac denique de fructu in proximis facto. Hæc enim omnia sunt materia gaudij, quod est charitatis fructus, & præmium laborum, quos prædicatores in suo munere sustinent. Quemadmodum enim dolent ac flectunt ob iniuriam & contemptum Dei, quem ostendunt peccatores obstinati: ita possunt ac debent gaudere propter honorẽ, qui accedit Deo ex eorum cõuersione; & ex eo quòd videant, se adhibitos tanquam instrumenta Diuinæ ipsius gloriæ.

IMPONAMVS tandem finem, referendo quæ fecit Saluator, postquam redierunt Apostoli ex sua Missionibus: & rationem audiuit, quam illi reddebant. Nam (vt S. Lucas refert) *assumptis illis secessit seorsum in locum desertum, qui est, Bethsayda.* Et S. Marcus refert, dixisse: *venite seorsum in desertum, & requiescite pusillum.* Vt intelligeretur paterna eius prouidentia erga ipsos; & quam meritò Prælati habere debent erga huiusmodi operarios, & quam ipsimet par est vt habeant, postquam per dies aliquot in huiusmodi Missionibus, & agendo cum proximis posuerunt, secedentes per breue aliquod tempus, ad quietem ob duos fines. Alter est, vt ipsum corpus aliquantulum subleuetur, & recreetur, eiusque vires reparentur: vt redire possit ad eundem laborem. Vt enim dixit S. Ioannes Euangelista: prudentiæ est, arcus chordam ad tempus relaxare, vt extendatur, quando opus erit sagittam iaculari: vt in alio loco dictum est. *alter finis est, ad reparandas spiritus vires, quæ valde obtunduntur externis occupationibus, etiam spiritualibus, & in bonum proximorum.* Ac propterea expedit (ait S. Gregorius) post exercitia prædicationis secedere ad desertum, & solitudinem contemplationis: in qua nouus feruor & vires recentes recipiantur, vt redeatur ad eundem laborem. Et in eundem sensum explicat illud, quod Deus dixit Iob: *anunquid mittes fulgura, & ibunt; & reuertentia dicent tibi: adsumus?* Hæc fulgura, inquit, hoc est prædicatores, non exeunt in mūdum, vt maneat semper apud proximos, cum ipsis occupati; sed vt aliquo tempore cum eis laborantes, redeant postea ad agendum cum Deo familiariter in eius præsentia, vt supra est dictum. Sed neque diu in ea secessione manēdum; sed, vt dixit Saluator: *pusillum*, quantum scilicet ad vires recuperandas sufficiat: expectant enim illos esuriētes animæ. Ac propterea decet Domino dicere: *adsumus*: vt iterum quando placebit nos mittas. Ac propterea Euangelista exprefit nomen deserti *Bethsayda*, quod significat *domum frugum*: ad insinuandum: recollectionem huius vitæ semper debere attendere ad spirituales virtutum fructus colligendos in domo propriæ conscientiæ: vt postea prodire liceat, ad metendam animarum messem, & colligendos fructus copiosos: qui reponuntur in domo & horreis cælestibus ad gloriam Dei in æternum Amen.

TRACTA-

IO

1 Luc. 9. 10.
2 Marci
6. 32.

Refert Cas-
sianus col-
lat. 24 c. 21.

Tomo 1. Tra-
ct. 2. c. 21.

Lib. 28 mo.
val. c. 6. post
m. d.
2. Pastor. c. 7

1 Iob 38. 35.

Tract. 3. c. 6.

2 Marci
6 32.